

vrijwel altijd hard waait. Toch is hier ondanks de vele campings in de omgeving en de intensieve strandrecreatie een reservaat gerealiseerd. Het strand is hier enkele honderden meters breed en achter de eerste strandrichel liggen kleine brakwater lagunes waarin beekjes uit het achterland uitkomen. Bij stormvloed slaat het water over de strandrichel en komt alles tijdelijk onder water. Het reservaat bestaat hier uit de strook met lagunes, waar vele honderden meeuwen, sterns en steltlopers komen rusten en foerageren. De strook strand langs de waterkant is vrij te betreden, maar de strook met lagunes is alleen toegankelijk via een pad van enkele kilometers lengte dat over houten vlonders loopt. Van deze voorziening maken veel mensen gebruik

omdat het lopen er naast niet prettig is vanwege modder en mul zand.

Uit bovenstaande voorbeelden blijkt dat een strandreservaat te realiseren is met eenvoudige middelen zonder ingrijpende veranderingen in de aangrenzende duinstrook.

Literatuur:

-Gemeente Noordwijk, “*Natuurlijk Noordwijk*” *Natuurbeleidsplan Noordwijk*. Mei 2006. Noordwijk.

-*Projecthandvest strand/zeereepreservaat tussen Zandvoort en Noordwijk*. april 2007

REM-eiland

Ab Steenvoorden

Vanaf 23 september 2006 is het niet meer mogelijk om vanaf de Noordwijkse kust het REM-eiland te zien. Het REM-eiland was een kunstmatig platform, 18 meter boven het zeeoppervlak en op precies negen kilometer buiten de kust van Noordwijk. In 1964 werd dit platform hier geplaatst door de Reclame Exploitatie Maatschappij (voor 9 miljoen gulden!!) met als doel om vanaf deze plaats, net buiten de territoriale

uitzending startte op 15 augustus 1964 (na een proefuitzending op 12 augustus) en op 17 december 1964 werd alles al weer stil gelegd door de Nederlandse overheid. Het eiland is toen later overgenomen door de overheid en vanaf 1974 is Rijkswaterstaat het gaan gebruiken als meetpost (Meetpost Noordwijk). Hier werden verschillende zaken bijgehouden zoals bijvoorbeeld golfhoogte, watertemperatuur en zoutgehalte van het water.

In de zomer van 2002 werd de post ontmanteld en kwam het platform te koop te staan. Er werden geen kopers gevonden en omdat men aannam dat het eiland in slechte staat verkeerde werd het in september 2006 verwijderd. Achteraf bleek het eiland lang niet zo slecht te zijn als men veronderstelde.

foto: Ab Steenvoorden

wateren, commerciële radio- en televisie uitzendingen (het begin van de TROS) te gaan verzorgen. Het heeft niet lang geduurd. De eerste

Waarom in deze Strandloper een stukje over het REM-eiland? Zo'n kunstmatig eiland in zee heeft toch weinig of niets met de natuur in en om Noordwijk te maken? Eigenlijk niet nee, maar het was soms wel een erg handig hulpmiddel.

Tot vorig jaar werd het REM-eiland als baken in zee gebruikt tijdens de zeetrek

tellingen vanaf de vaste wal. Je had dan een vast punt op de horizon en zo kon je redelijk gemakkelijk iedere aanwezige teller een langs vliegende vogel aanwijzen. De kreet “links van de REM naar noord” of “rechts van de REM naar

zuid” zal iedere bezoeker van onze zeetrekhut wel eens gehoord hebben. De kans dat je als teller een leuke soort miste, was toen kleiner dan nu. Probeer maar eens een Vaal Stormvogeltje of nog erger een Stormvogeltje te vinden zonder een vast referentiepunt aan de horizon. Stormvogeltjes niet groter dan een Spreeuw, die alleen maar langs vliegen tijdens een westerstorm. Vroeger kon je de telescoop op de REM richten en de ontdekker hoefde alleen maar “ja nu” te roepen op het moment dat het vogeltje de denkbeeldige lijn van waarnemer tot het platform passeerde. Nu doen we het door de uren te gebruiken, bijvoorbeeld 12 uur is rechtvoor. Maar als je een paar meter uit elkaar zit en bovendien “rechtvoor” bij de “bijna rechtvoor” bij de ander is, dan kan dat wel eens een uurtje schelen.

In de jaren 1978 t/m 1982 was het mogelijk om als waarnemer af en toe een week of langer op het REM-eiland te verblijven om vanaf het eiland zeevogels te tellen. Dit was in de tijd dat het platform soms maanden achtereen bemand was en dat er iedere week een nieuwe bemanning naar toe werd gebracht. Er werd in die tijd gewerkt aan nieuwe radarapparatuur die het mogelijk moest maken om vanuit vliegtuigen olielozingen op zee op te sporen. Vogelwaarnemers kregen hier gratis kost en inwoning. De Club van Zeetrekwaarnemers publiceerde drie rapporten over de waarnemingen vanaf het REM-eiland. Hieruit bleek bijvoorbeeld dat steltlopers en sterns dichtbij de kust talrijker zijn dan op 9 km uit de kust, maar dat een soort als de Grote Jager juist verder op zee meer wordt gezien.

foto: Ab Steenvoorden

Als bemanningslid van de Noordwijkse reddingsboot kwam ik de laatste jaren geregeld op en rond het REM-eiland. We gebruikten het platform als oefenobject en ik liep nog wel eens een rondje om nesten te zoeken (nooit gelukt overigens). In de wintermaanden verbleven er nog

wel eens zeevogels op en rond het REM-eiland. Het helideck werd dagelijks gebruikt door meeuwen om er te rusten. Hieronder bevonden zich ook Drieteenmeeuwen. Rondom het platform waren geregeld Zeekoeten en Alken te vinden. De laatste jaren namen ook de Aalscholvers steeds meer bezit van het platform; soms vlogen er wel enkele tientallen vanaf als we de boot afmeerden.

Tijdens de voor- en najaarstrek kon je de meest onverwachte soorten aantreffen. Zo vond ik in de avonduren van 25 september 2006 tijdens het verwijderen van het onderstel nog een drietal Bonte Vliegenvangers tussen de poten. De vogels waren in het kunstlicht van het kraanschip aan het foerageren.

Maar ook Tjiftjaf, Roodborst, Graspieper, Zwartkop en Grasmus heb ik waargenomen op het eiland.

foto: Ab Steenvoorden

Een ander fenomeen dat aan het licht kwam toen ik het platform bezocht, waren de vele vogels die op en rond het platform omkomen. Nu was de REM een onbemand en relatief klein, kunstmatig eiland met in de nachtelijke uren een minimale verlichting. Zo heb ik tijdens een rondje op 25 april 2005 dood gevonden: 1 Bonte Strandloper, 1 Bokje, 10 Spreeuwen, 2 Koperwieken en 1 Zanglijster. Je gaat jezelf dan gelijk afvragen, hoeveel vogels er jaarlijks zullen omkomen op die grote booreilanden wat verder uit de kust. Ik denk dat je vreselijk schrikt van de aantallen!

Ondanks pogingen en voorstellen van verschillende instanties is het niet gelukt om het REM-eiland voor de kust van Noordwijk te behouden. Ik had zelf ook nog wel een aardig idee (dacht ikzelf): bedek het hele eiland met een laag spuitbeton, maak er leuke richels en randen en de zeevogels komen vanzelf. Dan hadden we onze eigen Bass Rock gehad. REM-rock misschien?